

Tantárgy neve: Kommunikációelmélet	Jellege: kötelező	Kreditek: 3	Tantárgykód: WPED107
Tantárgyfelelős: Bíró Zsuzsanna Hanna, PhD, egy. docens	Munkaforma: szeminárium	Óraszám: N: 30 / L: 12	Értékelés: gyakorlati jegy

A tantárgy oktatásának célja:

Megismertetni a hallgatókkal az emberi kommunikáció történeti jelentőségét, a kommunikáció alapfogalmait, a kommunikáció szintjeit, funkcióit, a kommunikációs folyamatot modellező elméleteket, a verbális, a nem verbális és a vizuális kódokat. A kommunikációelmélet legfontosabb tudományos megállapításait, melyekről a hallgatók a félév során a mindennapi kommunikációhoz kapcsolódó feladatokon keresztül szerezhetnek gyakorlati tapasztalatot. A tudományterület retorikai és szemiotikai hagyományának alapfogalmait, a normatív és deskriptív, illetve a denotáció és konnotáció különbségét, a jelek és az érvelés típusait. A társadalmi helyzet és a nyelv összefüggéseit az „oktathatóság” szempontjából, a nyelvi szocializáció során elsajátított kidolgozott/korlátozott kódokat. A személyközi/interperszonális kommunikáció, illetve a tömegkommunikáció legfontosabb elméleteit, a társadalmi nyilvánosság színtereit és annak kommunikációtörténeti fordulópontjait. A kommunikáció rituális és transzmissziós modelljeit, a különböző kommunikációs iskolák csoportosítási lehetőségeit.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

Ismeretek: ismeretek a személyközi kommunikáció és a tömegkommunikáció folyamatairól, elméleteiről, retorikai és szemiotikai aspektusairól.

Képességek: A tudományterület legfontosabb megállapításait a hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza és felismerje a tömegkommunikációs és az interperszonális kommunikáció mechanizmusait.

Attitűd: elmélet és gyakorlat szintézisének interiorizálása, nyitottság, együttműködés, dialógus, érvelés, önreflexió, tudatosság.

Autonómia, felelősség: értelmezi a személyközi kommunikáció és a tömegkommunikáció tartalmait, és a pedagógiai munka során felelősen alkalmazza a megismert elméleteket és a megszerzett gyakorlati tudást,

Kötelező irodalom

Béres István – Horányi Özséb: *Társadalmi kommunikáció*. (2001) Budapest, Széchenyi Nyomda (adott fejezetek)

Basil Bernstein (1975): Nyelvi szocializáció és oktathatóság. In: Pap Mária – Szépe György szerk.: *Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások*, Gondolat, Budapest, 393–434.

Császi Lajos: *A média ritusai*. (2002) Budapest, Osiris Kiadó & MTA-ELTE Kommunikációelméleti Kutatócsoport.

Császi Lajos: *A média tabloidizációja és a nyilvánosság átalakulása*. (2003) Politikatudományi Szemle, XII. évf., 2. sz., 157–172. o.

Griffin, Em: *Bevezetés a kommunikációelméletbe*. (2001) Budapest, Harmat Kiadó (adott fejezetek)

Habermas, Jürgen: *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása*. (1962/1993) Budapest: Századvég Kiadó. (adott fejezetek)

Harari, Yuval Noah: *Sapiens*. (2015) Budapest, Animus Kiadó. 17-47

Pierce, Charles Sanders: „A jelek felosztása”, in: Horányi Özséb – Szépe György: *Szemiotika*. (2004) General Press, 23-39

Róka Jolán: *Kommunikációtan*. (2002) Budapest, Századvég Kiadó. (adott fejezetek)

Ajánlott irodalom:

Barnlund, Dean C.: *A kommunikáció tranzakciós modellje*. In Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció I.* (2000) Budapest, General Press, 26-43.

Buda Béla – László János: *Beszéd a szavak mögött*. (1981) Budapest, Tömegkommunikációs Kutatóközpont.

Buda Béla: *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*. (1994) Budapest, Animula.

McQuail, Denis: *A tömegkommunikáció elmélete*. (2003) Budapest, Osiris.

Pease, Allan: *Testbeszéd*. (2000) Budapest, Park. K.

Réger Zita: *Utak a nyelvhez (nyelvi szocializáció-nyelvi hátrány)* Akadémiai Kiadó, 1990.

Szabó Katalin: *Kommunikáció felsőfokon*. (2002) Budapest, Kossuth Kiadó

Kurzustematika:

1. Közvetlen emberi kommunikáció: verbális, nonverbális
2. Társadalmi kommunikáció, retorika, pragmatika
3. Kommunikatív cselekvés, szimbolikus kommunikáció
4. Tömegkommunikáció
5. Reprezentáció

Követelmények, értékelés:

A gyakorlati jegy megadásához a következő teljesítmény az elvárás:

- 75%-os részvétel az előadásokon
- Gyakorlati feladatok teljesítése
- Egy páros/csoportos vitán való részvétel. A vita során a résztvevőknek polemikusan, érvelve kell a másikkal megküzdenie, pro és kontra szempontok ismertetésével az adott témát illetően. A vita célja nem a másik legyőzése, hanem egy vitás kérdés több oldalról való megvilágítása. A vitában való résztvevői felkészültség, nem pedig a saját álláspont feletti ítékezés lesz a tanári értékelés tárgya.

Az órai munka és a vita 50-50%-ban számít bele a gyakorlati jegybe.

Kurszus hirdetője:

WJLF Neveléstudományi tanszék

Félév:

2024/25. őszi szemeszter

Oktató:

Fényes Erika, mb. oktató